

FESTIVALOVÝ DENNÍK

artfilm

FORZA

MESTO
TRENČIANSKE
TEPLICE

TRENČÍN

KÚPELE
TRENČIANSKE
TEPLICE

Pravda

artfilmfest
INTERNATIONAL FILM FESTIVAL
TRENČIANSKE TEPLICE

nedel'a 22. júna 2014

22. Art Film Fest

číslo 2 • ZADARMO

foto: Radovan Stoklasa

Chcel by som byť poctivý človek

Jeho tvár je známa každému slovenskému a českému divákovi. A ľudia ho nevnímajú len ako hviezdu, ale ďakujú mu za jeho cennú prácu. Ako včera, keď pomedzi rozhovory prichádzali k stolu a vyjadrovali mu obdiv. A on s radosťou venoval autogram hoci aj na obal od oplátok. Dnes si Ivan Trojan prevezme na Art Film Feste cenu Hercova misia.

Niektorí herci hovoria, že už ako deti boli exhibicionisti, zabávali spolužiakov a ich cesta k herectvu bola už predurčená vďaka ich povahe. Vy ste sa však chceli stať basketbalistom, hoci ste mali herectvo v génoch po otcovi...

Ak by som bol býval mal viac ako 178 centimetrov, stal by som sa asi basketbalistom. Ale práve moja nevýhoda vo výške bola vlastne mojou výhodou a vďaka nej robím toto pekné povolanie. A asi som nebol až taký dobrý basketbalista.

Váš otec, známy herec Ladislav Trojan, vraj nechcel, aby ste pokračovali v jeho stopách. Prečo?

Otec vedel, že táto profesia v mnohom závisí od šťastenia. Či stretnete správneho režiséra, či ho stretne

v správny čas. Mne sa to stalo až v 35-ke. Čo bolo pomerne neskoro. Ale stálo to za to.

Aké osobnostné črty či vlastné limity, o ktorých ste možno ani netušili, ste v sebe za tie roky striedania divadelných a filmových postáv objavili?

Väčšinou je to tak, že všetci máme v sebe všetko. Dobré aj zlé. Ale niektoré povahové charakteristiky sa u nás prejavujú viac a iné zas menej. Hercovou prácou je, aby v sebe objavil alebo vďaka predstavivosti a fantázii dotvoril tie črty, ktoré mu nie sú vlastné. Napríklad ak hrám zložitejšiu postavu, na papier si nakreslím dva stĺpce a do jedného vepisujem, čo pre tú rolu mám a čo pre ňu nemám, a teda čo v sebe musím nájsť.

Pri ktorej filmovej role to bolo najzložitejšie?

Pri Václavovi. Hral som mentálne postihnutého človeka a prehrýzal som sa k nemu veľmi ťažko.

Ako ste si teda pomohli?

Keď pracujem na podobných zložitých postavách, konzultujem scenár s mojou kamarátkou psychologičkou, ktorej pohľad na postavy je pre mňa inšpirujúci. Mám však aj to šťastie, že spolupracujem so zaujímavými autormi scenárov, napríklad s Marekom Epsteinom, Petrom Zelenkom či Petrom Krištúfkom, ktorý práve prešiel okolo. Títo autori sú

veľmi otvorení, a niektorí dokonca vyžadujú spoluprácu hercov na scenári, čo je pre mňa vždy zaujímavé. **Na koho pleciach leží tá zodpovednosť, aby vznikol kvalitný film? Na hercov, režisérovi či scenáristovi?**

Ideálne je, ak je film spoločným dielom, za ktorým sa skrýva rovnocenná spoločná práca.

Vyznievajú vaše postavy autenticky a uveriteľne aj pre túto spoločnú tvorbu?

Myslím si, že ak by tie postavy hral niekto iný, boli by rovnako dobré, ale asi aj úplne iné. Pretože do postavy vstupuje vždy aj osobnosť človeka – herca, jeho myslenie, jeho pohľad na svet, jeho hodnoty.

Aký človek by teda mal byť herec? Vnímavý, citlivý...

Ja by som taký určite chcel byť. A chcel by som byť slušný a poctivý človek, pretože verím, že moja životná filozofia a môj pohľad na svet sa odzrkadľujú v mojich postavách. Možno nie prvoplánovo, ale vyžarovanie človeka a jeho hĺbka je vždy z postáv cítiť.

Zuzana Kizáková

Ozveny veľkých filmov, hlas titanov

Raz za čas sa z dávnych dejín svetovej kinematografie, z časov polovice minulého storočia, vrátia ozveny veľkých filmov. V rôznych podobách. Tak ako sa Paolo Sorrentino svojou skvostnou Veľkou nádhrou vrátil k odkazu veľkého mága, tak verím, že v tejto epoche bezčasia sa ešte raz za čas nájde niekto, kto sa nechá inšpirovať myšlienkami Bergmana, Antonioniho, Kazana, Viscontiho, Buñuela alebo François Truffaut, Orsona Wellsa či Alfreda Hitchcocka či Billyho Wildera.

Myšlienkami, pocitmi, poetikou a osobnou angažovanosťou z obdobia, keď si tvorca filmu kládol otázky, rozprával silné príbehy, zamýšľal sa nad zmyslom existencie, prebúdzal svedomie a žil v ilúzii, že zmení svet. Alebo bavil presvedčivou, profesionálne vystavanou stavebnicou trileru či komédie. Mám rád aj film vo filme či o filme, ako to urobil Federico Fellini napríklad v 8 1/2 so snovým dievčaťom Claudiou Cardinale.

Vôbec netvrdím, že dnes nevznikajú nové a úžasné filmy, nakoniec aj dnešok má klasikov – Spielberga, Lucasa, Camerona, Tarantinu, Burtona, Polanskeho a mnohých ďalších.

Keď pripravoval Fellini Interview, oznámil spolupracovníkom: „Keď nebudeme vedieť, čo nakrútiť, otočíme kameru o sto osemdesiat stupňov a budeme nakrúcať sami seba“. Aj tak bolo. Nikdy som nevidel dokonalejší, prirodzenejší prejav, aký ukázal v tomto filme. Málokedy sa divák stretne s takou dávkou úprimnosti a majstrovskej ukážkou filmu o filme.

Bol by som rád, keby sa tvorcovia občas vrátili k takýmto odkazom z minulosti. Ozvena Bergmanovej Siedmej pečate mi stále viac chýba.

Peter Hledík
viceprezident Art Film Festu,
riaditeľ Hercovej misie
a Zlatej kamery

Ivan Trojan osobne

11. h – udeľovanie ocenenia Hercova misia vo Festivalovom parku v Trenčianskych Tepliciach

3 OTÁZKY PRE...

Ivetu Grófovú

Scenáristka, režisérka a producentka sa so svojou adaptáciou novely Piata loď zúčastní workshopu Midpoint. Tento rok pripravil vzdelávací program dramaturgický workshop aj pre profesionálnych filmárov.

S akým očakávaním idete na workshop Midpoint?

Scenár k filmu Piata loď je voľnou adaptáciou rovnomennej knihy Moniky Kompaníkovej. Pracujem na ňom so skúseným scenáristom Marekom Leščákom. Dokončili sme prvú verziu scenára, a preto si myslím, že je dobrý čas na skonzultovanie textu s ľuďmi, ktorých názor nás môže obohatiť a posunúť ďalej. Takým je určite aj Martin Daniel, ktorý workshop Midpoint vedie.

Čím sú scenáristické a dramaturgické workshopy užitočné pre filmárov?

Jednoducho získate spätnú väzbu na scenár od ľudí, ktorí sa dramaturgii venujú. A to je určite dôležité. Hlavne pre začínajúcich autorov, ako som ja.

Vo štvorici projektov, ktoré sa workshopu Midpoint zúčastnia, sa stretlo jedno sci-fi a tri príbehy s detskými hrdinami. Končí sa v slovenskej kinematografii pomyselná éra realistických sociálnych drám?

Táto éra sa nezrodila preto, lebo sa filmári na Slovensku rozhodli nakrúcať výlučne sociálne drámy. Bude to skôr tým, že sociálne drámy tvoria v posledných rokoch tú kvalitnejšiu časť našej kinematografie, o ktorej sa oplatí písať a rozprávať. Zároveň si nemyslím, že by realistické sociálne drámy nemohli mať detských hrdinov, takže by som z toho „pomyselné konce“ nevyvodzovala.

Peter Gašparík
PR manažér Midpointu

Art Film Fest sa začal s titulkami

Hercovu misiu získal český herec Ivan Trojan a Zlatú kameru si prebral oscarový maďarský režisér István Szabó. Art Film Fest oceňoval hneď pri svojom otvorení.

Celý včerajší slávnostný večer bol vystavaný ako titulky, ktoré otvárajú každý film. Tie najdlhšie mal podľa moderátora film Vtedy na západe. Posledný z úvodných titulkov sa objaví až v jeho 14. minúte. Ale pre titulky festivalu zatiaľ neexistuje nijaká časomiera, dodal Bruno Ciberej.

„Keby sa ceny nedávali za majstrovstvo, ale za každú dobrú úlohu, mal by Ivan Trojan vo Festivalovom parku 20 tabuliek. A možno aj viac,“ glosoval viceprezident Art Film Festu a riaditeľ Hercovej misie a Zlatej kamery Peter Hledík, keď na scéne privítal českého herca. Tabuľku hneď vedľa tej, ktorú má Ben Kingsley, si Ivan Trojan pripevní dnes o 11. hodine vo Festivalovom parku.

István Szabó zas pri preberaní Zlatej kamery zohral humornú scénu. „Som veľmi rád, že som tu spolu s vami na Art Film Feste. Vo svojich filmoch sa snažím liečiť. Zlatá kamera je pre mňa ocenením za moju prácu,“ čítal maďarský režisér z ťaháku, ktorý mal Peter Hledík pripavený na chrbte. A potom po anglicky dodal, že ťahák naposledy použil, keď mal 17 rokov a skúšku z matematiky. „Vtedy som nerozumel matematike, dnes ani slovo z toho, čo som čítal,“ rozosmial publikum nositeľ Oscara. Zlatú sošku získal za film Mefisto z roku 1981.

Tento rok festival ponúka 133 filmov. Jedenásť z nich, ktoré Art Film Fest uvádza v Medzinárodnej súťaži hraných filmov, predstavil riaditeľ festivalu Peter Nágel. A keď nechal z nich premietnuť krátke ukážky, privítal na scéne hercov Barryho Warda a Simone Kirby z otváracieho filmu

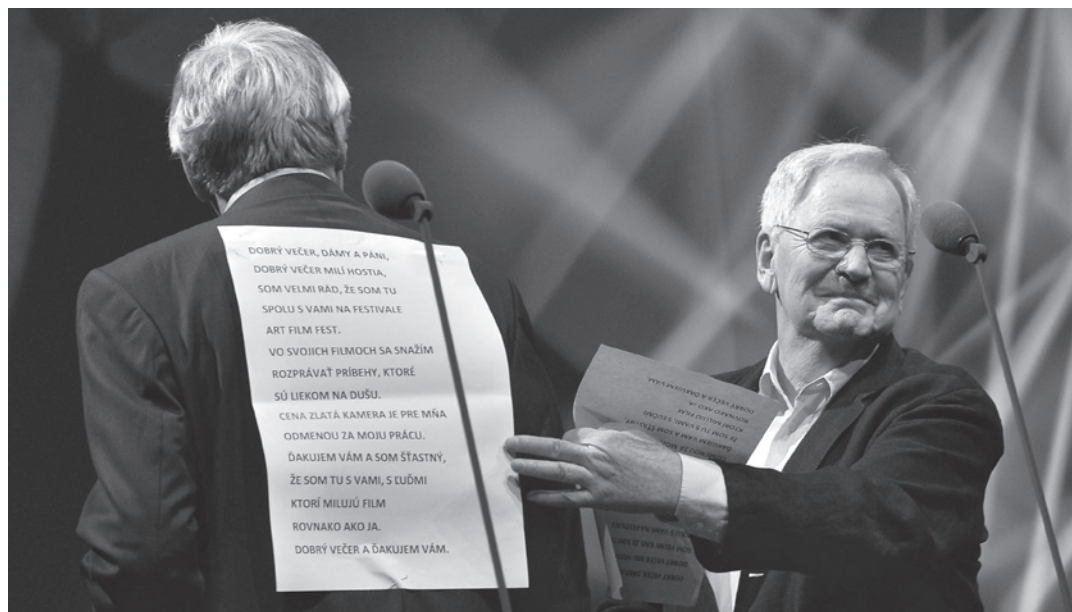
Jimmyho tančiaren. Na plátne zažiarili jeho úvodné titulky. Film režiséra Kena Loacha rozpráva príbeh, v ktorom sa z majiteľa tančiarne v Írsku v 20. rokoch 20. storočia stane nepriateľ katolíckej cirkvi. A mená tých, ktorý ho vytvorili, naskakujú do roztancovaných čiernobielych záberov z New Yorku tých čias.

Juraj Fellegi

István Szabó osobne

18.30 h – osobne uvedie v RTVS ArtKine Metro v Trenčíne svoj film Milá Emma, drahá Bóbe, ktorý získal v roku 1992 Strieborného medveďa na MFF v Berlíne a Európsku filmovú cenu za scenár

20. h – v Hoteli PAX uvedie Master class pre akreditovaných návštevníkov, na ktorom bude hovoriť o svojej tvorbe

Čerstvý držiteľ ceny Zlatá kamera, oscarový maďarský režisér István Szabó, mal netradičný príhovor. A asistoval mu pri ňom viceprezident AFF Peter Hledík. foto: Radoslav Stoklasa

FILMOVÉ TIPY NA DNES

Venuša v kozuchu
13.15 h, Festivalové kino ODA, Trenčín

Nová snímka oscarového režiséra Romana Polanského, ktorý v roku 2007 navštívil Art Film Fest a prebral si Zlatú kameru. V premyslenej a strhujúcej hre sexuálnej príťažlivosti, dominance a submisie exceluje režisérova manželka Emmanuelle Seigner. Film má na konte štyri národné francúzske ceny César 2014.

Firma
15.30 h, Kúpeľná dvorana, Trenčianske Teplice

Posledná snímka nekompromisného génia britskej kinematografie, režiséra Alana Clarka, ktorá je zároveň jeho najosobnejšia. Prezentoval v nej zlomyseľný útok jednak na Thatcherovskú Britániu a jednak na futbalových chuligánov, ktorí zničili dobré meno futbalu, ktorý on od detstva miloval. Film osobne uvedie dcéra režiséra Molly Clarke.

Z filmu Biely boh

„7“ z Cannes

Dostať filmy z Cannes je extrémne náročná záležitosť – časová, finančná i logisticko-organizačná. Som rád, že vďaka enormnému úsiliu programového tímu a ústretovým domácim i zahraničným partnerom sa nám to podarilo aj tentoraz.

Jednou z výnimočných udalostí tohtoročného Cannes sa stalo uvedenie ukrajinského filmu Klan v ostro sledovanej sekcii Týždeň kritiky. Menej známy, hoci už 40-ročný režisér Myroslav Slaboshpytskiy sa tešil až z troch ocenení, vrátane Grand Prix a Ceny za vizionársky počin. K svojmu dielu uviedol: „Pri príprave na tento film som spolupracoval s ukrajinskou hluchonemou komunitou. Tiež som sa zoznámil s vodcami neoficiálneho „tieňového“ spoločenstva, ktorí mi odhalili izolované vzťahy, spôsoby a rituály komunity, pred vonkajším svetom dokonale uzavretej. Napriek zdanlivej jednoduchosti a násiliu je to film o veľmi mladých ľuďoch. Sú schopní silných a čistých citov – lásky, nenávisť, zúrivosti, hnevu, zúfalstva. Nikto z nich nepotrebuje slová, aby vyjadrili emócie.“ Klan je zaradený do súťaže, rovnako

aj česko-francúzska Cesta ven a kažašská Vlastníci – snímky uvedené v sekcii nezávislých filmov, resp. v oficiálnom canneskom výbere.

Silná trojica filmov z Francúzskej riviéry sa dostala aj do Európskych zákutí. Jimmyho tančiaren je v poradí 29. hraný filmom jedného z najslávnejších tvorcov kinemaografickej súčasnosti Kena Loacha. Ako sa vyjadril 77-ročný matador, možno ostane už aj jeho posledným. Ide o autentickú udalosť írskych dejín z 20. a 30. rokov minulého storočia, kedy myšlienky za nezávislosť a osobnú slobodu začali prenikať medzi mladých ľudí. Intenzívnu epizódu zo života občianskeho aktivistu Jimmyho Graltona (vo vynikajúcom stvárnení Barryho Warda, nášho cteného hosťa v rámci úvodného ceremoniatu), ktorého neokázalé aktivity narazili na skostnatelé myslenie cirkevných a úradníckych autorít, zobrazil legendárny britský režisér so zmyslom pre dramatickú linku i humorný nadhľad.

Andrej Zviagincev sa vrátil do Cannes s filmom, ktorého kvality upriamujú porovnanie s jeho skvelým debutom Návrat. Leviathan je temný

Filmy z Cannes dnes

18.45 h – Biely boh, Fest. kino ODA
21. h – Tulák, Kino Prameň

príbeh o praktikách skorumpovanej štátnej moci kdesi v zapadákovom severnom Rusku. Mrazivo zrozumiteľné podobenstvo alebo obraz trpkéj a smutnej reality? Podobnosť čiste (ne)náhodná!

Kornél Mundruczó je slávny maďarský režisér – filmový i divadelný. Každá z jeho zatiaľ štyroch hraných snímok sa stala udalosťou. Z tohto pravidla nevybočuje ani novinka Biely boh, ktorá vyhrala súťažnú sekciu Un certain regard. Prečo tentoraz upriamil svoj žánrový experiment na absurdný model nadradenosti? „Namiesto ľudských minorít som si zvolil tému zvierat. Chcel som sa zamerať na tento vnímavý subjekt – čo najľahostejšie a s minimálnym množstvom tabuizovaných faktov. Rozprávam príbeh zvierat, ohrozovaného druhu, ktorý bol niekedy najlepším priateľom človeka. Človek ich však zradil. A ony sa vzbúрили proti pánom, aby potvrdili svoju existenciu.“

Canneskú sedmičku dopĺňa Tulák, austrálsky akčný film v štýle „Mad Maxa“, kde hviezdia Robert Pattinson a Guy Pearce.

Peter Nágel
riaditeľ Art Film Festu

STRUČNE

Medové Raňajky v tráve sľubujú sladký štart do festivalového dňa. Dnes od 9. h sa budú podávať vo Festivalovom parku v Trenčianskych Tepličiach.

Festivalový fotograf Ctibor Bachratý vystavuje fotografie hviezd z uplynulých ročníkov vo Festivalovom kine ODA a vo Festivalovej kaviarni Kursalon.

Zábavná rocková kapela Chiki liki tu-a zahrá dnes o 22. h vo Festivalovej kaviarni Kursalon v Trenčianskych Tepličiach. Každý ďalší večer festivalu tu Oskar Rózsa predstaví ďalšiu hudobnú skupinu.

Známi slovenskí športovci prídu na charitatívnu akciu Hviezdy deťom medzi 8. a 18. h na trenčianskom Mierovom námestí. Futbalový turnaj osobností, ktorý organizuje AS Trenčín, sa bude hrať na umelom trávniku priamo v meste. (M)

OSOBNÉ UVEDENIE DNES

10.30 h – v RTVS ArtKine kine Metro uvedie režisérka Asimina Proedrou súťažný krátky film Červený Hulk a režisér Alvaro Giménez Sarmiento krátky film Tep

15.30 h – v Kine Prameň uvedie asistent réžie Kardo Mansur súťažný film List kráľovi

17.00 h – v Cinemaxe D uvedie producent Felipe Lage film Pobrežie smrti

20.30 h – v Kúpeľnej dvorane uvedie režisérka Vladislava Plančíková film Felvidék – Horná zem

21.30 h – v RTVS ArtKine Metro uvedie dcéra režiséra Alana Clarka, Molly Clarke, film Spodina

Mr leos caraX
20.30 h, Cinemax B, Trenčín

Podmanivý portrét brilantného filmára Leosa Caraxa, ktorý prešiel cestou od fantastického úspechu ako mladý, nezávislý filmový tvorca k povesti kontroverzného, bláznivého génia. Zrejme najfascinujúcejším elementom v snímke je nekonečné porozumenie Caraxovho ústredného predstaviteľa a virtuálneho dvojníka Denisa Levanta.

Joe
21.45 h, Festivalové kino ODA, Trenčín

Film znovuobjavuje herecké majstrovstvo Nicolasa Cagea v titulnej úlohe životom ťažko skúšaného bývalého väzňa, ktorý sa snaží kontrolovať vrodené problematické inštinkty, až kým mu jeho odhodlanie neskríži tinedžer, ktorý v ňom prebudí vládneho ochrancu. Snímka súťažila v Benátkach a 16-ročný herec Tye Sheridan získal cenu.

Oheň ohňom
23.59 h, Kino Prameň, Trenčianske Teplice

Prekvapivý triler, ktorý nie je odľahčeným titulom na dobrú noc. Silný príbeh, hviezdne obsadenie v zložení Christian Bale, Casey Affleck, Woody Harrelson, Willem Dafoe či Forest Whitaker, výborný produkčný tím Leonarda DiCapria aj Ridleyho Scotta a réžia oscarového Scotta Coopera, nedovolí film nechať bez povšimnutia. (KZ)

Riaditeľ AFF Peter Nágel privítal počas úvodného ceremoniálu cenných hostí, hercov Simone Kirby a Barryho Warda, z otváracieho filmu Jimmyho tančiareň. foto: Radvan Stoklasa

I want to be an honest person

His face is familiar to every Slovak and Czech viewer. And beyond his star power, people are thankful for his valuable hard work. Like yesterday, when his interviews were punctuated by passers-by expressing their admiration. He gladly signed autographs, even on a local spa wafer wrapper. Today at Art Film Fest, Ivan Trojan will accept the Actor's Mission Award.

Some actors say that they've been exhibitionists since childhood, entertaining their schoolmates and the like, and they were predestined to act due to their disposition. But you wanted to be a basketball player, despite acting running in your family via your father.

If I'd been taller than 178 centimetres, I probably would've been a basketball player. But what I lacked in height ended up being to my advantage, since it's what led me towards this lovely profession. And perhaps

I wasn't all that great at basketball after all...

It's said that your father, known actor Ladislav Trojan, didn't want you to follow in his footsteps. Why not?

Because he knew what this line of work entails. It's a career that is largely dictated by fortune – whether you meet the right director, if you do at the right time. It didn't happen to me till I was 35. Which was rather late. But it was worth the wait.

Over the years of playing various roles, alternating between theatre and film, have you discovered any surprising personality traits or personal limits in yourself?

For the most part, we all have everything inside ourselves. The good and the bad. But certain character traits come through more strongly in some, others less so. The work of an actor is to uncover, or use imagination cultivate, those traits that don't come naturally. For example if I'm

given a complicated role, I take a piece of paper and draw two columns – one for what I already have and one for what I lack, what I need to find in myself.

What's the most difficult role you've had in that respect?

The titular role in Václav. I played a mentally disabled man, and it was a hard slog getting through it.

What finally helped?

When preparing for complicated roles like that one, I take the screenplay and consult my psychologist friend, whose perspective on characters inspires me. But I also have the luck to work with remarkable screenwriters like Marek Epstein, Petr Zelenka and Peter Krištúfek (who just passed by). These writers are all very open, and some even involve actors in the scriptwriting process, which is always very interesting for me.

Who shoulders the responsibility for a film's quality? The actor, the director or the screenwriter?

Ideally, a film is a collaboration, resulting from the equal, combined efforts of equals.

Does the authenticity and believability of your characters also owe something to these combined efforts?

I reckon if someone else played my roles, they'd be just as good, but likely totally different. Because a character always reflects the actor as a person – their thoughts, their worldview, their values.

In that case, what kind of person should an actor be? Perceptive, sensitive...

That's definitely the person I would like to be. And I want to be a decent and honest person, since I believe that my life philosophy and my worldview are reflected in my characters. Perhaps not on the surface, but the aura and depth of a person are always palpable in the characters they play.

Zuzana Kizáková

Festival sa koná pod záštitou a s finančnou podporou predsedu vlády Slovenskej republiky

Festival finančne podporil AUDIOVIZUÁLNY FOND

Hlavní reklamní partneri

Reklamní partneri

Oficiální prepravcovia

Logistický partner

Partneri

Oficiálny dodávateľ

Hlavní mediální partneri

Mediální partneri

